

I. POREZNI SUSTAV

i. Neposredni porezi

1. Porez na dohodak	1
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
1.1. Zakon o porezu na dohodak kao <i>Lex specialis</i>	1
1.2. Porezni obveznik	1
1.2.1. Opće određenje	1
1.2.2. Neke posebne situacije.	2
1.2.3. Rezident i nerezident	3
1.3. Predmetni obuhvat porezne obveze.	4
1.3.1. Porezno dobro	4
1.3.2. Načelo oporezivanja tržišnog dohotka	4
1.4. Isključenja iz osobnog i predmetnog obuhvata porezne obveze	4
1.4.1. Osobna oslobođenja.	4
1.4.2. Predmetna oslobođenja.	5
1.5. Primitci i izdatci	5
1.6. Dohodak	7
1.6.1. Pripisivanje primitaka i izdataka	7
1.6.2. Godišnji dohodak i konačni dohodak.	7
1.6.3. Godišnji dohodak – opće odrednice utvrđivanja godišnjeg dohotka (svevrste godišnjeg dohotka)	8
1.6.3.1. Osobni odbitak (neoporezivi dio dohotka)	8
1.6.3.2. Osobni odbitak – rezidenti i nerezidenti	10
1.6.4. Godišnji dohodak – utvrđivanje porezne osnovice.	11
1.6.5. Godišnji dohodak – predujam	13
1.7. Porezne stope	13
1.7.1. Godišnji dohodak.	13
1.7.2. Konačni dohodak.	13
1.8. Godišnji dohodak.	14
1.8.1. Dohodak od nesamostalnog rada	14
1.8.1.1. Obilježja nesamostalnog rada.	14
1.8.1.2. Tehnika obračuna, obustave i uplate poreza na dohodak od nesamostalnog rada	15
1.8.1.3. Primitci i izdatci	15
1.8.1.3.1. Primitci	16
1.8.1.3.2. Izdatci.	17
1.8.1.4. Provedbene odrednice naplate poreza na dohodak od nesamostalnog rada	18
1.8.1.4.1. Predujam	18
1.8.1.4.2. Porezna kartica, evidencije i izvješća.	19
1.8.2. Dohodak od samostalne djelatnosti	20
1.8.2.1. Što je dohodak od samostalne djelatnosti.	20
1.8.2.2. Primitci i izdatci	21
1.8.2.2.1. Primitci	21
1.8.2.2.2. Izdatci.	21
1.8.2.2.2.1. Porezno priznati izdatci.	22
1.8.2.2.2.2. Izdatci koji se porezno ne priznaju	24
1.8.2.3. Poslovne knjige i evidencije	25

1.8.2.4. Popis dugotrajne imovine	26
1.8.2.5. Promjena načina oporezivanja	27
1.8.2.6. Supoduzetnici (zajednička samostalna djelatnost, zajednički dohodak)	27
1.8.2.7. Način utvrđivanja i plaćanja poreza na dohodak od samostalne djelatnosti	28
1.8.2.8. Porezni gubitak.	29
1.8.3. Drugi dohodak koji se ne smatra godišnjim niti konačnim.	29
1.8.3.1. Primitci	30
1.8.3.2. Izdatci.	30
1.8.3.3. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od drugog dohotka	31
1.8.4. Posebne olakšice, oslobođenja i poticaji	31
1.8.4.1. Oslobođenja i olakšice za potpomognuta područja i Grad Vukovar	32
1.8.4.2. Oslobođenja za hrvatske ratne invalide (HRVI) iz Domovinskog rata i članove obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata	33
1.8.4.3. Porezni poticaji.	33
1.8.5. Godišnja porezna prijava	34
1.8.6. Poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak.	35
1.8.6.1. Provedba posebnog postupka.	36
1.8.6.2. Porezni obveznici na koje se poseban postupak ne primjenjuje	36
1.8.6.3. Ostvarivanja prava poreznih obveznika u posebnom postupku	37
1.8.6.4. Inozemni dohodak u posebnom postupku.	37
1.9. Konačni dohodak.	38
1.9.1. Dohodak od imovine i imovinskih prava	38
1.9.2. Dohodak od kapitala	41
1.9.2.1. Primitci na osnovi kamata	41
1.9.2.2. Dohodak od kapitala na osnovi izuzimanja imovine i korištenja usluga	42
1.9.2.3. Dohodak od kapitala na osnovi kapitalnih dobitaka.	43
1.9.2.3.1. Porezna oslobođenja	44
1.9.2.3.2. Kapitalni gubitak	44
1.9.2.4. Dohodak od kapitala na osnovi dodjele ili opsijske kupnje vlastitih dionica	45
1.9.2.5. Dohodak od kapitala na osnovi dividendi i udjela u dobiti	46
1.9.2.6. Tehnike naplate poreza od kapitala	46
1.9.3. Konačni drugi dohodak	47
1.9.3.1. Konačni drugi dohodak na osnovi povrata doprinosa	47
1.9.3.2. Drugi dohodak na osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena	48
1.9.3.3. Drugi dohodak na osnovi privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi	50
1.10. Izvješće o primitcima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja – obrazac JOPPD	51
1.10.1. Uvod.	51
1.10.2. Podatci obuhvaćeni obvezom dostavljanja	51
1.10.3. Rokovi dostave	52
1.11. Inozemni dohodak.	52
1.11.1. Uvod.	52
1.11.2. Specifične situacije	53
1.11.2.1. Nerezidenti	53
1.11.2.2. Izaslana osoba (izaslani radnik)	53

1.11.2.3. Inozemne mirovine	54
1.11.3. Metoda sprječavanja međunarodnog dvostrukog oporezivanja	55
1.11.3.1. Godišnji dohodak	55
1.11.3.2. Konačni dohodak	56
1.12. Paušalni porez na dohodak	56
1.13. Dostavljanje podataka	58
1.13.1. Pojedine kategorije fizičkih i pravnih osoba	58
1.13.2. Registar poreznih obveznika	59
1.14. Prekršajne odredbe	60
2. Porez na dobit	63
Jasna Bogovac	
2.1. Uvod	63
2.2. Porezni obveznik	65
2.2.1. Porezni obveznici rezidenti i nerezidenti	66
2.2.2. Porezni obveznici pravne osobe	68
2.2.3. Porezni obveznici fizičke osobe	70
2.2.4. Porezni obveznici povezane osobe	70
2.3. Porezna osnovica	71
2.3.1. Općenito o poreznoj osnovici	71
2.3.1.1. Računovodstvena dobit	71
2.3.1.2. Računovodstvena i porezna načela	73
2.3.1.3. Poslovni rashodi i sveobuhvatnost	75
2.3.1.4. Porezne povlastice	76
2.3.1.5. Izbjegavanje višestrukog oporezivanja	77
2.3.1.6. Opće pravilo	81
2.3.1.7. Porezna osnovica utvrđena po novčanom načelu	81
2.3.1.8. Porezna osnovica utvrđena u paušalnom iznosu	82
2.3.1.9. Privremene i trajne razlike između računovodstvene i oporezive dobiti	83
2.3.1.10. Porezna osnovica poslovnih jedinica nerezidenata	84
2.3.2. Neka važnija povećanja i smanjenja porezne osnovice	85
2.3.2.1. Amortizacija	85
2.3.2.2. Vrijednosna usklađenja imovine	87
2.3.2.3. Rezerviranja	90
2.3.2.4. Statusne promjene	90
2.3.2.5. Repräsentacija, promidžba, sponzorstvo i darovanje	92
2.3.2.6. Transferne cijene	93
2.3.2.6.1. Dokumentacija	94
2.3.2.6.2. Metode	96
2.3.2.6.3. Transferne cijene rezidenata	100
2.3.2.6.4. Prethodni sporazum o transfernim cijenama	101
2.3.2.7. Kamate povezanih osoba	101
2.3.2.7.1. Kamate između povezanih osoba	102
2.3.2.7.2. Zatezne kamate između povezanih osoba	102
2.3.2.7.3. Kamate na zajmove članova društva (potkapitalizacija)	103
2.3.2.8. Značajnije povlastice kod oporezivanja dobiti	104
2.3.2.8.1. Poticanje ulaganja u obrazovanje	104

2.3.2.8.2. Poticanje ulaganja u istraživanje i razvoj	105
2.3.2.8.3. Obavljanje djelatnosti na određenim područjima	106
2.3.2.8.4. Poticanje investicija	107
2.4. Prijenos poreznog gubitka	108
2.5. Pravila protiv premještanja dobiti	110
2.5.1. Pravilo o ograničenju kamate	110
2.5.2. Pravilo o kontroliranim inozemnim društvima	111
2.5.3. Izlazno oporezivanje	112
2.5.4. Hibridne neusklađenosti	113
2.6. Porez po odbitku	114
2.7. Porezne stope	118
2.8. Razdoblja utvrđivanja porezne obveze	120
2.9. Obračunavanje i plaćanje poreza	120
ii. Posredni porezi	
3. Porez na dodanu vrijednost	123
Sonja Cindori	
3.1. Zakon o porezu na dodanu vrijednost	123
3.2. Predmet oporezivanja	124
3.2.1. Obuhvat predmeta oporezivanja	124
3.3. Porezni obveznik	125
3.3.1. Početak i prestanak djelovanja poreznog obveznika	126
3.3.2. Razlikovanje poreznog obveznika i osobe obvezne na plaćanje poreza na dodanu vrijednost	127
3.4. Oporezive transakcije	127
3.4.1. Isporuka dobara	128
3.4.2. Obavljanje usluga	129
3.4.3. Stjecanje dobara unutar Europske unije	130
3.4.3.1. Stjecanje i isporuka novih prijevoznih sredstava	130
3.4.4. Trostrani posao	131
3.4.5. Uvoz dobara	132
3.4.6. Vrijednosni kuponi	132
3.5. Mjesto oporezivanja	133
3.5.1. Mjesto isporuke dobara	133
3.5.2. Mjesto oporezivanja usluga	134
3.5.2.1. Mjesto obavljanja usluga	134
3.5.3. Mjesto stjecanja dobara unutar Europske unije	135
3.5.4. Mjesto uvoza dobara	135
3.6. Nastanak oporezivog događaja i obveze obračuna PDV-a	135
3.6.1. Isporuka dobara ili obavljanje usluga	135
3.6.2. Stjecanje dobara unutar Europske unije	136
3.6.3. Uvoz dobara	137
3.6.4. Neovlašteno iskazivanje poreza na dodanu vrijednost	137
3.6.5. Postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama	137
3.7. Porezna osnovica	139
3.7.1. Porezna osnovica kod isporuke dobara i obavljanja usluga	139
3.7.1.1. Posebni slučajevi utvrđivanja porezne osnovice	140

3.7.1.2. Naknadna promjena porezne osnovice.....	140
3.7.2. Porezna osnovica kod stjecanja dobara unutar Europske unije.	141
3.7.3. Porezna osnovica kod uvoza dobara u Europsku uniju	141
3.8. Stope.	142
3.8.1. Snižene stope.	142
3.8.1.1. Snižena stopa od 5 %	142
3.8.1.2. Snižena stopa od 13 %	143
3.8.2. Preračunana porezna stopa.	144
3.9. Oslobođanja	144
3.9.1. Oslobođanja za određene djelatnosti od javnog interesa	145
3.9.2. Oslobođanje za ostale djelatnosti	145
3.9.3. Oslobođanja za transakcije unutar Europske unije	146
3.9.3.1. Oslobođanja za isporuke dobara unutar Europske unije	146
3.9.3.2. Oslobođanja za stjecanje dobara unutar Europske unije	147
3.9.3.3. Oslobođanja za određene usluge prijevoza.	147
3.9.4. Oslobođanja pri uvozu.	147
3.9.5. Oslobođanja pri izvozu	148
3.9.6. Oslobođanja kod obavljanja usluga na pokretnoj imovini	148
3.9.7. Oslobođanja u vezi s međunarodnim prijevozom.	148
3.9.8. Oslobođanja za određene isporuke koje su izjednačene s izvozom.....	149
3.9.9. Oslobođanje za usluge posredovanja	150
3.9.10. Oslobođanja za transakcije koje se odnose na međunarodnu trgovinu.....	150
3.10. Pretporez	151
3.10.1. Pravo na odbitak pretporeza.	152
3.10.2. Uvjeti za odbitak pretporeza.	152
3.10.3. Ograničenje prava na odbitak pretporeza.	153
3.10.4. Podjela pretporeza	153
3.10.5. Ispravak odbitka pretporeza	154
3.10.5.1. Ispravak odbitka pretporeza za gospodarska dobra	154
3.10.5.2. Ispravak odbitka pretporeza za zalihe dobara	154
3.11. Povrat poreza na dodanu vrijednost	154
3.11.1. Povrat poreznim obveznicima koji nemaju sjedište u Europskoj uniji.....	155
3.11.2. Povrat poreznim obveznicima koji imaju sjedište u Europskoj uniji, ali u drugoj državi članici	156
3.11.3. Rješenje o povratu	157
3.11.4. Naknadna dostava podataka.	158
3.11.5. Povrat tuzemnim poreznim obveznicima u drugim državama članicama.....	158
3.12. Razdoblje oporezivanja i prijave poreza na dodanu vrijednost	159
3.12.1. Razdoblje oporezivanja.....	159
3.12.2. Podnošenje prijave poreza na dodanu vrijednost	159
3.12.3. Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije	160
3.12.4. Prijava za isporuke i stjecanje novih prijevoznih sredstava	160
3.12.5. Zbirna prijava za isporuke dobara i usluga u druge države članice Europske unije.....	161
3.13. Plaćanje poreza na dodanu vrijednost.	162
3.14. Registriranje za potrebe poreza na dodanu vrijednost	163
3.14.1. PDV identifikacijski broj.	163

3.14.2. Strani porezni obveznici	164
3.14.3. Ukidanje PDV identifikacijskog broja.	165
3.15. Izdavanje računa.	166
3.15.1. Obveza izdavanja računa.	166
3.15.2. Obvezni sadržaj računa	168
3.15.3. Pojednostavnjeni račun.	169
3.15.4. Računi na papiru i računi u elektroničkom obliku	170
3.15.5. Čuvanje računa i ostale dokumentacije.	170
3.16. Posebni postupci oporezivanja.	171
3.16.1. Posebni postupak oporezivanja za male porezne obveznike	171
3.16.2. Posebni postupak oporezivanja putničkih agencija.	172
3.16.3. Posebni postupak oporezivanja marže za rabljena dobra, umjetnička djela, kolekcionarske ili antikne predmete	172
3.16.4. Posebni postupak za prodaju javnom dražbom.	174
3.16.5. Posebni postupak oporezivanja investicijskog zlata	176
3.16.6. Posebni postupci oporezivanja za porezne obveznike koji obavljaju usluge osobama koje nisu porezni obveznici ili prodaju dobra na daljinu ili obavljaju određene isporuke na domaćem tržištu	177
3.16.6.1. Posebni postupak oporezivanja za usluge koje obavljaju porezni obveznici bez sjedišta unutar Europske unije.	177
3.16.6.2. Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu unutar Europske unije, za isporuke dobara unutar države članice koje obavljaju elektronička sučelja koja omogućuju te isporuke i za usluge koje isporučuju porezni obveznici sa sjedištem unutar Europske unije, ali bez sjedišta u državi članici potrošnje	178
3.16.6.3. Posebni postupak oporezivanja za prodaju dobara na daljinu uvezenih iz trećih područja ili trećih zemalja	179
3.16.6.4. Posebni postupak za prijavu i plaćanje PDV-a na uvoz	180
3.17. Porezni zastupnik	180
3.18. Odgovornost	181
3.19. Nadzor	182
3.20. Pravna sredstva.	182
4. Posebni porezi na promet	182
<i>Sonja Cindori</i>	
4.1. Zakon o trošarinama	183
4.1.1. Predmet oporezivanja	183
4.1.2. Nastanak obveze obračunavanja trošarine	184
4.1.2.1. Posebni slučajevi obračuna trošarine	185
4.1.2.2. Obračun i plaćanje trošarine prilikom nezakonitog postupanja	185
4.1.3. Podnošenje izvješća i plaćanje trošarine	186
4.1.4. Sustav odgode plaćanja trošarine.	186
4.1.4.1. Opći uvjeti rada trošarinskih skladišta i trošarinsko odobrenje	186
4.1.4.1.1. Trošarinsko odobrenje.	187
4.1.4.2. Osiguranje plaćanja trošarine.	187
4.1.5. Prijava djelatnosti, registracija te uporaba sustava elektroničke razmjene podataka	187
4.1.6. Oslobođenje od plaćanja trošarine	188
4.1.7. Povrat plaćene trošarine	189

4.1.8. Kretanje trošarinskih proizvoda u sustavu odgode	189
4.1.8.1. Kretanje trošarinskih proizvoda u sustavu odgode na teritoriju Republike Hrvatske	189
4.1.8.2. Kretanje trošarinskih proizvoda između Republike Hrvatske i drugih država članica	190
4.1.8.3. Početak i završetak kretanja u sustavu odgode plaćanja trošarine	190
4.1.8.4. Sustav kontrole kretanja trošarinskih proizvoda	190
4.1.8.5. Pojednostavnjeni postupak	190
4.1.8.6. Mogućnost praznog polja	191
4.1.8.7. Rezervni postupak u slučaju nedostupnosti računalnog sustava	191
4.1.9. Kretanje između država članica trošarinskih proizvoda puštenih u potrošnju	191
4.1.9.1. Kretanje trošarinskih proizvoda puštenih u potrošnju u komercijalne svrhe (između gospodarstvenika)	191
4.1.9.2. Prodaja na daljinu	193
4.1.10. Obračun i plaćanje trošarine kod nepravilnosti u kretanju	193
4.1.11. Trošarinski proizvodi	194
4.1.11.1. Alkohol i alkoholna pića	194
4.1.11.1.1. Trošarinska osnovica i visina trošarine	194
4.1.11.1.2. Oslobođenja od plaćanja trošarine	194
4.1.11.1.3. Denaturirani alkohol	195
4.1.11.1.4. Male nezavisne pivovare	196
4.1.11.1.5. Mali proizvođači vina	196
4.1.11.1.6. Male destilerije	196
4.1.11.1.7. Mali proizvođači jakog alkoholnog pića	197
4.1.11.2. Duhanske prerađevine i duhanski proizvodi	197
4.1.11.2.1. Duhanske prerađevine	198
4.1.11.2.1.1. Trošarinska osnovica i visina trošarine na cigare, cigarilose, sitno rezani duhan za savijanje cigareta i ostali duhan za pušenje	198
4.1.11.2.1.2. Označavanje duhanskih prerađevina markicama	198
4.1.11.2.1.3. Oslobođenje od plaćanja trošarine	199
4.1.11.2.1.4. Povrat trošarine	199
4.1.11.2.2. Duhanski proizvodi	199
4.1.11.3. Energenti i električna energija	200
4.1.11.3.1. Trošarinska osnovica i visina trošarine	200
4.1.11.3.2. Plaćanje trošarine	200
4.1.12. Nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem trošarine	200
4.1.12.1. Postupak nadzora	200
4.1.13. Mjere radi osiguranja naplate trošarinskog duga	202
4.1.14. Zloporaba prava u kretanju ili raspolaganju s predmetima oporezivanja	203
4.1.15. Postupovne odredbe	205
4.2. Zakon o posebnom porezu na kavu i bezalkoholna pića	206
4.2.1. Porezni obveznik	206
4.2.2. Nastanak porezne obveze	206
4.2.3. Porezna osnovica i visina poreza	207
4.2.4. Obračun i dospijeće plaćanja porezne obveze	207
4.2.5. Oslobođenja i izuzeća od plaćanja posebnog poreza	208
4.2.5.1. Ostala oslobođenja	208
4.2.6. Povrat posebnog poreza	209

4.3. Zakon o posebnom porezu na motorna vozila	209
4.3.1. Predmet oporezivanja	209
4.3.2. Porezni obveznik	210
4.3.3. Nastanak porezne obveze	210
4.3.4. Način obračuna i plaćanje posebnog poreza	211
4.3.5. Porezna osnovica i visina posebnog poreza	212
4.3.6. Oslobođenja i izuzeća od plaćanja posebnog poreza	213
4.3.7. Povrat posebnog poreza na motorna vozila	213
4.3.8. Stjecanje rabljenih motornih vozila u Republici Hrvatskoj	214
4.4. Zakon o porezu na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila	215
4.4.1. Predmet oporezivanja	215
4.4.2. Porezni obveznik	215
4.4.3. Porezna osnovica i stopa	215
4.4.4. Nastanak porezne obveze i porezni nadzor	215
4.5. Zakon o igrama na sreću.	216
4.5.1. Vrste igara na sreću	216
4.5.2. Način raspodjele prihoda od igara na sreću.	216
4.5.3. Hrvatska lutrija.	217
4.5.3.1. Porez na dobitke od lutrijskih igara na sreću	217
4.5.4. Igre u casinima	218
4.5.5. Igre klađenja	218
4.5.5.1. Porez na dobitke od igara klađenja	219
4.5.6. Igre na sreću na automatima	219
4.5.7. Automati i stolovi za igre na sreću.	220
4.5.7.1. Prevencija pranja novca i financiranja terorizma	220
4.5.8. Nagradne igre	220
5. Porezi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	221
<i>Tereza Rogić Lugarić</i>	
5.1. Porez na nasljedstva i darove	221
5.2. Porez na cestovna motorna vozila	222
5.3. Porez na plovila	223
5.4. Porez na automate za zabavne igre	223
5.5. Prirez	224
5.6. Porez na potrošnju	224
5.7. Porez na kuće za odmor	224
5.8. Porez na korištenje javnih površina.	225
iii. Carinski sustav	
<i>Irena Klemenčić</i>	
1. Carinska služba u Republici Hrvatskoj	226
1.1. Djelokrug rada carinske službe	226
1.2. Djelokrug i ustrojstvo carinske službe.	227
1.3. Ovlaсти carinske službe	227
1.4. Nadzor nad radom carinske službe, prekršaji i odgovornost za povredu službene dužnosti	228
1.5. Etički kodeks Carinske uprave	229
2. Carinsko zakonodavstvo Republike Hrvatske	230

3. Carinsko zakonodavstvo Europske unije	231
3.1. Carinski zakonik Unije	231
3.2. Prava i obveze osoba u vezi s carinskim zakonodavstvom.	232
3.2.1. Gospodarski subjekti, pružanje informacija i carinsko zastupanje	232
3.2.2. Odluke koje se odnose na primjenu carinskog zakonodavstva	233
3.2.3. Ovlašteni gospodarski subjekt	233
3.2.4. Sankcije i pravo na žalbu.	234
3.2.5. Provjera robe.	234
3.3. Čimbenici na temelju kojih se primjenjuje uvozna ili izvozna carina	235
3.3.1. Zajednička carinska tarifa.	235
3.3.2. Podrijetlo robe	236
3.3.3. Vrijednost robe u carinske svrhe	236
3.4. Carinski dug i osiguranja	238
3.4.1. Uvozni carinski dug	238
3.4.1.1. Puštanje u slobodni promet i privremeni uvoz	238
3.4.1.2. Posebne odredbe koje se odnose na robu bez podrijetla	238
3.4.1.3. Carinski dug koji nastaje uslijed neispunjavanja obveza	238
3.4.1.4. Odbitak određenog iznosa od već plaćene uvozne carine	239
3.4.2. Izvozni carinski dug.	239
3.4.2.1. Izvoz i vanjska proizvodnja.	239
3.4.2.2. Carinski dug koji nastaje uslijed neispunjavanja obveza	239
3.4.3. Zajedničke odredbe za carinske dugove nastale pri uvozu i izvozu	240
3.4.4. Osiguranje za carinski dug	240
3.4.5. Iznos carine	241
3.4.6. Gašenje carinskog duga.	241
3.5. Roba unesena na carinsko područje Unije	242
3.5.1. Ulazna skraćena deklaracija	242
3.5.2. Dolazak robe.	242
3.5.2.1. Unos robe na carinsko područje Unije	242
3.5.2.2. Podnošenje, istovar i pregled robe	243
3.5.2.3. Privremeni smještaj robe.	244
3.6. Opća pravila o carinskom statusu, stavljanju robe u carinski postupak, provjeri, puštanju i raspolaganju robom.	244
3.6.1. Carinski status robe	244
3.6.2. Stavljanje robe u carinski postupak	244
3.6.3. Provjera i puštanje robe.	245
3.7. Puštanje u slobodni promet i oslobođenje od uvozne carine	246
3.7.1. Puštanje u slobodni promet	246
3.7.2. Oslobođenje od uvoznih carina	246
3.8. Posebni postupci	247
3.8.1. Provoz	247
3.8.2. Smještaj	248
3.8.3. Posebna uporaba	248
3.8.4. Prerada.	249
3.9. Roba koja se iznosi iz carinskog područja Unije	250

II. POREZNI POSTUPAK

1. Uvod – obuhvat odnosa, supsidijarnost, mjesto općeg poreznog zakona u poreznom sustavu	251
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
2. Osnovna načela poreznog postupka	253
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
2.1. Načelo zabrane povratne (retroaktivne) primjene propisa.	253
2.2. Načelo zakonitosti	254
2.3. Načelo traženja istine.	254
2.4. Načela određenosti i ugodnosti podmirenja porezne obveze	255
2.5. Načelo upotrebe jezika i pisma.	255
2.6. Načelo prava na očitovanje poreznog obveznika.	256
2.7. Načelo čuvanja porezne tajne	256
2.8. Načelo postupanja u dobroj vjeri	257
2.9. Načelo gospodarskog pristupa	257
2.10. Načelo sprječavanja zloupotrebe pravne forme	259
3. Poreznopravni i porezno-dužnički odnos	260
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
3.1. Porezno-pravni odnos	262
3.1.1. Sudionici	262
3.2. Porezno-dužnički odnos	263
4. Mjesna određenost poreznog obveznika (formalna dimenzija osobnog obuhvata porezne obveze)	266
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
5. Poduzetnik i gospodarska djelatnost	267
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
6. Opće postupovne odredbe	267
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
6.1. Nadležnost poreznih tijela	267
6.2. Stvarna nadležnost	268
6.3. Mjesna nadležnost i izuzeće službenika poreznog tijela.	268
7. Porezni akti u poreznom postupku.	269
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
7.1. Utvrđenje iznosa poreznog duga	270
7.2. Porezno rješenje	270
7.2.1. Zaštita prava poreznih obveznika pri poništavanju, ukidanju ili izmjeni poreznog rješenja	272
7.2.2. Rješenje o naplati poreza na osnovi jamstva	272
8. Utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje	273
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
8.1. Računi, poslovne knjige i evidencije poreznih obveznika	273
8.2. Porezni obveznik kao izvor činjenica bitnih za oporezivanje	274
8.3. Porezna prijava	274
8.4. Načini utvrđivanja činjenica u poreznom postupku	275
8.5. Uskrata podataka (obavijesti).	276
8.5.1. Uskrata obavijesti kod opasnosti samookrivljanja.	277
8.5.2. Uskrata davanja i predočivanja stručnog mišljenja	277
8.6. Skraćeni postupak	277

8.7. Dokazivanje u poreznom postupku.	278
9. Porezni nadzor	279
<i>Tereza Rogić Lugarić</i>	
9.1. Pojam poreznog nadzora.	279
9.2. Normativni okvir nadzora	282
9.3. Ovlaštene osobe za provođenje nadzora.	283
9.4. Dopustivost poreznog nadzora	284
9.5. Predmet poreznog nadzora.	285
9.6. Obavijest o poreznom nadzoru	286
9.7. Tijek poreznog nadzora.	287
9.8. Zapisnik o poreznom nadzoru	289
9.9. Porezna nagodba u poreznom nadzoru	291
9.10. Odobravanje posebnog statusa poreznim obveznicima	292
9.11. Posebne vrste nadzora – fiskalizacija.	292
10. Otpis, obročna otplata duga (upravni ugovor), zastara poreznog duga, utvrđivanje zlorabe prava	293
<i>Tereza Rogić Lugarić</i>	
10.1. Otpis poreznog duga	293
10.2. Namirenje i obročna otplata duga – upravni ugovor	294
10.3. Plaćanje poreza u posebnim okolnostima	296
10.4. Zastara	297
10.5. Utvrđivanje zlorabe prava.	299
11. Ovršni postupak u poreznom pravu.	300
<i>Tereza Rogić Lugarić</i>	
11.1. Pojam ovrhe	300
11.2. Normativna osnova ovršnog postupka	300
11.3. Mjere osiguranja (prethodne mjere naplate duga)	301
11.4. Ovršna načela	302
11.5. Sudionici ovrhe.	304
11.6. Ovršna i vjerodostojna isprava.	304
11.7. Provedba ovrhe.	306
11.8. Ovršne mjere i radnje poreznih tijela	308
11.8.1. Pljenidba ovršenikovih novčanih sredstava na računima	309
11.8.2. Pljenidba ovršenikove tražbine	310
11.8.3. Pljenidba pokretnina	311
11.8.4. Pljenidba imovinskih prava	312
11.9. Načini prodaje	312
11.10. Sporno naplativa dugovanja	313
12. Pravni lijekovi	313
12.1. Redovni pravni lijekovi	313
<i>Hrvoje Arbutina</i>	
12.1.1. Žalba	313
12.1.1.1. Dopustivost žalbe i pokretanja upravnog spora.	314
12.1.1.2. Pravo na podnošenje žalbe	314
12.1.1.3. Sudionici žalbenog postupka	314
12.1.1.4. Žalbeni rok i pravni učinak žalbe.	315
12.1.1.5. Podnošenje žalbe	315

12.1.1.6. Postupanje prvostupanjskog tijela po žalbi	316
12.1.1.7. Drugostupanjsko tijelo	317
12.1.1.8. Postupanje drugostupanjskog tijela po žalbi – utvrđivanje postojanja zakonskih pretpostavki	317
12.1.1.9. Odluke drugostupanjskog tijela povodom žalbe – odlučivanje o meritumu	318
12.1.1.10. Postupak po žalbi kad prvostupanjsko tijelo na zahtjev stranke predmet nije riješilo u roku	319
12.1.1.11. Drugostupanjsko rješenje	320
12.1.2. Prigovor	320
12.2. Tužba upravnom sudu (upravni spor).	320
<i>Tereza Rogić Lugarić</i>	
12.3. Izvanredni pravni lijekovi	324
<i>Tereza Rogić Lugarić</i>	
12.3.1. Mijenjanje i poništavanje u svezi s upravnim sporom	325
12.3.2. Obnova postupka	326
12.3.2.1. Osobe ovlaštene za pokretanje postupka	326
12.3.2.2. Rokovi	326
12.3.2.3. Prijedlog za obnovu postupka	327
12.3.2.4. Pokretanje obnove postupka.	328
12.3.2.5. Rješenje o obnovi postupka	328
12.3.3. Oglašivanje rješenja ništavim	328
12.3.4. Poništavanje i ukidanje rješenja	329

III. POREZNA UPRAVA

Sonja Cindori

1. Pravna osnova	331
2. Ustrojstvo	332
2.1. Središnji ured	333
2.2. Područni uredi i ispostave.	333
2.3. Službenici Porezne uprave	334
2.4. Ovlaštenja službenika	334
2.5. Obveze i odgovornost službenika	335
2.5.1. Radno vrijeme	335
2.5.2. Suradnja s drugim tijelima	336
2.5.3. Povreda službene dužnosti	336
2.6. Zaštita dostojanstva službenika	338
2.7. Kodeks profesionalne etike	339

IV. POREZNO SAVJETNIŠTVO 341

Tereza Rogić Lugarić

V. DOPRINOSI ZA OBVEZNA (SOCIJALNA) OSIGURANJA

Tereza Rogić Lugarić

1. Obveznici doprinosa	344
2. Obveza doprinosa, vrste i visina doprinosa	344
3. Osnovica doprinosa	346
4. Zastara i ostale (postupovne) odredbe.	347
5. Obveza doprinosa i druge obveze za osiguranika prema radnom ili socijalnom statusu – osnova radni odnos	347

VI. PRISTOJBENI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

Hrvoje Arbutina

1. Uvod	349
2. Zajedničke karakteristike pristojbi	349
2.1. Pravna priroda pristojbi određenje pojma pristojbe u pozitivnopravnom sustavu Republike Hrvatske.	349
2.2. Pristojbeni povod	350
2.3. Pristojbeni obveznik	350
3. Upravne pristojbe	350
3.1. Pristojbeni povod	350
3.2. Pristojbeni obveznik	351
3.3. Oslobođenje od plaćanja pristojbi	351
3.4. Vrijeme nastanka obveze plaćanja pristojbi	351
3.5. Određivanje visine pristojbe i pristojbena osnovica	352
3.6. Način plaćanja	352
3.7. Prisilna naplata i povrat pristojbi.	352
3.8. Raspodjela prihoda od pristojbi.	353
4. Sudske pristojbe	353
4.1. Pristojbeni povod	354
4.2. Pristojbeni obveznik	354
4.3. Oslobođenje od plaćanja pristojbi	354
4.4. Vrijeme nastanka obveze plaćanja pristojbe.	355
4.5. Određivanje visine pristojbe.	356
4.6. Način plaćanja pristojbi i pripadnost prihoda od pristojbi	356
4.7. Postupak radi naplate neplaćene pristojbe i vraćanje pristojbe	357
4.8. Zastara prava na naplatu i na vraćanje pristojbe	357
5. Javnobilježničke pristojbe	358
5.1. Pristojbeni povod	358
5.2. Pristojbeni obveznik	358
5.3. Vrijeme nastanka pristojbene obveze i način plaćanja pristojbe	358
5.4. Pristojbena oslobođenja	359
5.5. Određivanje visine pristojbe.	359
5.6. Naplata neplaćene pristojbe i vraćanje pristojbe	360
5.7. Zastara prava na naplatu i na vraćanje pristojbe	360

VII. JAVNI DUG U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvoje Arbutina

1. Uvod	361
2. Pravni izvori reguliranja materije javnog duga Republike Hrvatske	362
3. Inozemni javni dug – opće odredbe	363
4. Tuzemni i inozemni javni dug – posebne odredbe	366
5. Zaduživanje i davanje jamstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.	370
6. Zaduživanje i davanje jamstava izvanproračunskih korisnika proračuna	371

VIII. JAVNI IZDACI

Tereza Rogić Lugarić

1. Opseg i struktura sustava financiranja javnih potreba u Republici Hrvatskoj	373
2. Proračunsko financiranje	374
2.1. Definicija i struktura proračuna.	375
2.2. Proračunska načela	377

2.3. Proračunski ciklus	381
2.4. Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	386
2.5. Sredstva Europske unije	397
2.6. Proračunski nadzor i revizija	398
3. Izvanproračunski korisnici.	403
Kazalo pojmova.	407
Popis literature	413